

Vabariigi Valitsuse korralduse “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027” muudatusettepanekute heakskiitmine ja volituse andmine”
eelnõu seletuskirja lisa 1 –
“Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027” muudatusettepanekute kirjeldus

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027
(ÜPP SK)¹ 2. muudatusettepanekud

¹ Strateegiakava kehtiv terviktekst on leitav <https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027>

Sisukord

Üksikasjalik teave iga muudatuse konkreetsete elementide kohta	5
Muudatus mõistetes	5
Muudatuse põhjendused.....	5
Muudatuse eeldatav mõju	5
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	5
Muudatuse mõju rahastamiskavale	5
Muudatus sekkumises 2.1.1	5
Muudatuse põhjendused.....	5
Muudatuse eeldatav mõju	5
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	5
Muudatuse mõju rahastamiskavale	5
Muudatus sekkumises 2.1.3	5
Muudatuse põhjendused.....	5
Muudatuse eeldatav mõju	5
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	6
Muudatuse mõju rahastamiskavale	6
Muudatus sekkumises 7.1	6
Muudatuse põhjendused.....	6
Muudatuse eeldatav mõju	6
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	6
Muudatuse mõju rahastamiskavale	6
Muudatus sekkumises 9.1	6
Muudatuse põhjendused.....	6
Muudatuse eeldatav mõju	7
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	7
Muudatuse mõju rahastamiskavale	7
Muudatus sekkumises KK5	7
Muudatuse põhjendused.....	7
Muudatuse eeldatav mõju	7
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	7
Muudatuse mõju rahastamiskavale	7
Muudatus sekkumises KK7	7
Muudatuse põhjendused.....	7
Muudatuse eeldatav mõju	7
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	7
Muudatuse mõju rahastamiskavale	7
Muudatus sekkumises KK9	8
Muudatuse põhjendused.....	8
Muudatuse eeldatav mõju	8
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	8
Muudatuse mõju rahastamiskavale	8
Muudatus sekkumises OK2	8
Muudatuse põhjendused.....	8
Muudatuse eeldatav mõju	8
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	8
Muudatuse mõju rahastamiskavale	8
Muudatused otsetoetustes (ühikumäärade paindlikkuse suurendamine)	9
Muudatuse põhjendused.....	9
Muudatuse eeldatav mõju	9
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	9
Muudatuse mõju rahastamiskavale	9
Muudatused sekkumises 0.2	9
Muudatuse põhjendused.....	9

Muudatuse eeldatav mõju	9
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	10
Muudatuse mõju rahastamiskavale	10
Muudatused sekkumises 1.5	10
Muudatuse põhjendused.....	10
Muudatuse eeldatav mõju	10
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	10
Muudatuse mõju rahastamiskavale	10
Muudatused sekkumises 2.2	10
Muudatuse põhjendused.....	10
Muudatuse eeldatav mõju	11
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	11
Muudatuse mõju rahastamiskavale	11
Muudatused sekkumises 2.5	12
Muudatuse põhjendused.....	12
Muudatuse eeldatav mõju	12
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	12
Muudatuse mõju rahastamiskavale	12
Muudatused sekkumises 7.2	12
Muudatuse põhjendused.....	12
Muudatuse eeldatav mõju	13
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	13
Muudatuse mõju rahastamiskavale	13
Muudatused sekkumises 8.1	13
Muudatuse põhjendused.....	13
Muudatuse eeldatav mõju	13
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	13
Muudatuse mõju rahastamiskavale	13
Muudatused sekkumises 8.2	13
Muudatuse põhjendused.....	13
Muudatuse eeldatav mõju	14
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	14
Muudatuse mõju rahastamiskavale	14
Muudatused sekkumises 8.3	14
Muudatuse põhjendused.....	14
Muudatuse eeldatav mõju	14
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	14
Muudatuse mõju rahastamiskavale	14
Muudatused sekkumises KK1.....	14
Muudatuse põhjendused.....	14
Muudatuse eeldatav mõju	15
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	15
Muudatuse mõju rahastamiskavale	16
Muudatused sekkumises KK2.1.....	16
Muudatuse põhjendused.....	16
Muudatuse eeldatav mõju	16
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	17
Muudatuse mõju rahastamiskavale	17
Muudatused sekkumises KK4.....	17
Muudatuse põhjendused.....	17
Muudatuse eeldatav mõju	17
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	17
Muudatuse mõju rahastamiskavale	17
Muudatused sekkumises KK6.....	17
Muudatuse põhjendused.....	17

Muudatuse eeldatav mõju	18
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	18
Muudatuse mõju rahastamiskavale	18
Muudatused sekkumises KK8.....	18
Muudatuse põhjendused.....	18
Muudatuse eeldatav mõju	18
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	18
Muudatuse mõju rahastamiskavale	19
Muudatused sekkumises ÕK1.....	19
Muudatuse põhjendused.....	19
Muudatuse eeldatav mõju	19
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	20
Muudatuse mõju rahastamiskavale	20
Muudatused sekkumises ÕK3.....	20
Muudatuse põhjendused.....	20
Muudatuse eeldatav mõju	23
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	23
Muudatuse mõju rahastamiskavale	23
Muudatused sekkumises ÕK4.....	24
Muudatuse põhjendused.....	24
Muudatuse eeldatav mõju	24
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	24
Muudatuse mõju rahastamiskavale	24
Muudatused tingimuslikkuse süsteemis.....	24
Muudatuse põhjendused.....	24
Muudatuse eeldatav mõju	25
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	25
Muudatuse mõju rahastamiskavale	25
Sekkumiste KK1, KK2.1, 2.2, 3.1.1, 3.2 ja 3.4 väljund- ja finantsnäitajate saavutamise edasilükkamine	25
Muudatuse põhjendused.....	25
Muudatuse eeldatav mõju	26
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	26
Muudatuse mõju rahastamiskavale	26
Tulemusnäitaja R.35 lõpp-sihtväärtuse ja üksikute aastate sihtväärtuste muutmine	26
Muudatuse põhjendused.....	26
Muudatuse eeldatav mõju	26
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	26
Muudatuse mõju rahastamiskavale	26
Tulemusnäitaja R.37 lõpp-sihtväärtuse ja üksikute aastate sihtväärtuste muutmine	26
Muudatuse põhjendused.....	26
Muudatuse eeldatav mõju	27
Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele	27
Muudatuse mõju rahastamiskavale	27

Üksikasjalik teave iga muudatuse konkreetsete elementide kohta

Muudatus mõistetes

Muudatuse põhjendused

Strateegiakava peatükis 4.1.2.2.1 muudetakse põllumaa mõistet, eemaldades sealt viite HPK 8-le ja viies vastavusse EL-i regulatsioonidega.

Muudatus on tingitud 2024. aastal rakendatavatest lihtsustamisettepanekutest, millega eemaldatakse käesoleva perioodi tingimuslikkuse süsteemist HPK 8.1 standard, täpsemalt mittetootlike maa-alade ja elementide nõue.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatusel on taotlejate jaoks neutraalne mõju.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatus sekkumises 2.1.1

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 2.1.1 "Mesindussektori sekkumine 1 – mesinike teadmiste ja oskuste parandamine ning tehniline abi" muudetakse kavandatavaid ühikussummasid ja eelarveid aastateks 2025–27.

Alates 2025. aastast on keskmise ühikussumma puhul arvestatud viie tegevusega eelarveaasta kohta (viie tegevuse all on omakorda indikatiivselt 27 alategevust), mille hulgas on usaldusmesiniku nõustamistegevused, teabematerjalide koostamine ja levitamine, teabe- ja õppepäevad, mesinduskursused ja välisüritustel osalemine. (2024. aastal oli ühikussumma arvestamisel aluseks 27 erinevat tegevust, kuigi sisuliselt oleks pidanud olema õigem kasutada viit erinevat tegevust.) Arvestades, et sekkumisele 2.1.1 (v.a tehniline abi) on aastatel 2025–27 igal aastal nähtud ette EL-i vahendeid 55 400 eurot, kujuneb keskmiseks ühikussummaks 11 080 eurot EL-i vahendeid aastas.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatuse tulemusel ühtlustub antud sekkumine kõigi teiste mesindussektori sekkumiste ühikussummade arvestamise ülesehitusega.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatuse näol on tegemist eesmärkide ja näitajate muutmisega.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Muudatus seisneb rahastamiskavas toodud näitajate muutmises.

Muudatus sekkumises 2.1.3

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 2.1.3 "Mesindussektori sekkumine 3 – analüüse tegevate laboratooriumite toetamine" lisatakse mee ja meetoodete kvaliteedi analüüsimise tegevuse puhul lisaks nende füüsikalise-keemilistele näitajate analüüsimisele ka suhkrute (sh võõrsuhkrute) analüüsimine.

Muudatuse eesmärgiks on saada rohkem informatsiooni mee ja meetoodete kohta.

Muudatuse eeldatav mõju

Suurenevad teadmised mee ja meetoodete kohta.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatus sekkumises 7.1

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 7.1 "Täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele" täpsustatakse toetuse maksimaalsete hektaritega seonduvat: toetusõiguslikkuse nõuetes asendatakse lauses „Toetust makstakse taotleja kasutuses olevate põhisissetulekutoetuse raames kindlakstehtud maksimaalselt 260 ha eest” sõna „taotleja“ sõnadega „noor põllumajandustootja“. Samuti lisatakse lause: „Juhul, kui juriidilises isikus on mitu noort põllumajandustootjat, siis makstakse toetust maksimaalselt 260 hektari eest juriidilise isiku kohta.“ Sekkumislehe toetuse ulatuse ja summade punktis lisatakse lausesse „Toetust makstakse kuni 260 ha eest, mis on kokku 35 000 ha.” täiendus "noorele põllumajandustootjale".

Muudatus tehakse, et tuleks üheselt välja, et noore põllumajandustootja toetust makstakse maksimaalselt 260 hektarit isiku ehk noore põllumajandustootja kohta. Samuti on vaja selguse mõttes välja tuua, et kui juriidilises isikus on mitu noort põllumajandustootjat, siis makstakse toetust ettevõtte kohta. Antud täpsustused lisavad selgust ning hoiavad ära hilisemaid arusaamatusi, kaheti mõistmist ning ka vaidlusi selle üle, kes ja kui suures ulatuses toetussummat võib saada just sellistel puhkudel, kui isikul ehk noorel põllumajandustootjal on kaks või enam juriidilist isikut või kui juriidilises isikus on kaks või rohkemat noort põllumajandustootjat. Kahe või enama ettevõtte puhul, millega on alustatud põllumajandusega tegelema hakkamise viie esimese aasta jooksul, saab isik ehk noor põllumajandustootja toetust maksimaalselt 260 hektari eest. Kui juriidilises isikus on kaks või enam noort põllumajandustootjat, siis makstakse toetust ettevõtte kohta maksimaalselt 260 hektari eest.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatusega muutub toetuse maksmise alus taotlejate jaoks arusaadavamaks.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatus sekkumises 9.1

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 9.1 "Loomade heaolu toetus" eemaldatakse sekkumislehes läbivalt viide kesikutele.

Tegemist on tehnilise terminoloogilise muudatusega. Kesiku mõistele vastav loomagrupp on juba kaetud vastavalt mõistetega "võõrdepõrsas", "nuumsiga" ja "nooremis". Analoogiline jaotus on ka põllumajandusministri 3. detsembri 2002. a määruses nr 80 „Nõuded sigade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta, sigade suhtes rakendada lubatud veterinaarsete menetluste loetelu ja neid läbiviivad isikud ning nõuded nende menetluste teostamisele ja neid menetlusi teostava isiku ettevalmistusele“. Antud määrusest tulenevad sekkumises 9.1 kasutatavad kohustuslikud riigisisised standardid.

Mõisteid kasutatakse alljärgnevalt:

- 1) nooremis – emane paaritusealine siga kuni esmakordse poegimiseni;
- 2) emis – poeginud emane siga;
- 3) põrsas – siga sünnist kuni võõrutamiseni;

4) võõrdepõrsas – siga võõrutamisest kuni kümne nädala vanuseni;
5) nuumsiga – siga kümne nädala vanusest kuni tapmise või seemendamiseni.

Muudatuse eeldatav mõju

Suureneb terminoloogiline selgus.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatus sekkumises KK5

Muudatuse põhjendused

Sekkumises KK5 "Väärtusliku püsirohuma sailitamise toetus" asendatakse tulemuspõhise lisategevuse tulemusnäitaja 0.14 ühik „taotlejate arv“ ühikuga „hektarid“.

Tegemist on tehnilise korrigeerimisega, tulenevalt asjaolust, et tegemist on hektaripõhise, mitte taotlejapõhise tegevusega.
--

Muudatuse eeldatav mõju

Strateegiakava toodud väljundid saavad vastavusse tulemusaruandes esitatavate väljunditega.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatus sekkumises KK7

Muudatuse põhjendused

Sekkumises KK7 "Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus" võimaldatakse taotlejal maa ja taimede kohta kehtestatud toetuskõlblikkuse tingimustes toetusõigusliku põllumajandusmaa põllu pindala hulka arvestada põllu otstes asuv kuni 15 meetri laiune teenindusala.

Põllumajandustootjatel on vajalik põllumajanduskultuuride kasvatamiseks läbi viia erinevaid hooldustöid, näiteks kultuure vaheltharida, reavahesid niita, saaki koristada jms. Selliseid töid tehakse üldjuhul põllutöömasinatega, mis vajavad põllu otstes ümberpööramisalasid. Seetõttu on asjakohane arvestada põllu otstes asuvad teenindusala toetusõigusliku põllumajandusmaa põllu pindala hulka. Sama lähenemine on ka keskkonnasõbraliku majandamise toetuses. Kuna kohalikku sorti taimede kasvatamise toetust saab taotleda sama maa kohta, mille kohta taotletakse keskkonnasõbraliku majandamise toetust, siis on oluline, et nendel toetustel on sama lähenemine.

Muudatuse eeldatav mõju

Põllumajandustootjate halduskoormus toetuste taotlemisel väheneb ja taotlemine muutub lihtsamaks. Seetõttu võib suurenedagi taotlejate motivatsioon kasvatada kohalikku sorti taimi.
--

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatus sekkumises KK9

Muudatuse põhjendused

Sekkumise KK9 "Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades" toetuskõlblikkuse tingimusi täiendatakse sättega, mille kohaselt loetakse minimaalse nõutava metsamaa suuruse (0,3 hektarit) nõue täidetuks ka siis, kui selle 0,3 hektarit moodustavad mitu alla 0,3 hektari suurust üksteisega piirnevat looduskaitsete piirangutega erametsamaad, mis kokku on vähemalt 0,3 hektarit. Lisatakse ka selgitav säte, et kui metsamaa, mille kohta toetust taotletakse, koosneb alla 0,3 hektari suurustest üksteisega piirnevatest looduskaitsete piirangutega erametsamaadest, mis kokku moodustavad vähemalt 0,3 hektari suuruse metsamaa, siis rakendatakse selle metsaala kohta piiranguvööndi või hoiuala (madalamat) ühikumäära. Muudatusest tulenevalt tehakse sekkumislehes väiksemaid muudatusi, mh muudetakse ka ühikuumade nimetusi.

Sekkumise senisel rakendamisel on ilmnunud, et piiranguvööndi ja hoiualade eristamisel metsaelupaikadest tekivad erineva suurusega maa-alad, samuti esineb sihtkaitsevööndiga alade väikeseid tükke, mis eraldi arvestatuna ei moodusta vajalikku minimaalset toetusõigusliku metsamaa suurust 0,3 hektarit, kuigi tegelikult moodustavad looduses ühe terviku madalama kaitse-režiimi alaga. Muudatuse eesmärgiks on see olukord lahendada ning see on taotlejate suhtes soodustav, sest nad saavad nüüdsest hüvitist ka alade eest, mis muidu ei oleks abikõlblikud. Muudatuse järgselt, kui vastavad alad piirnevad looduskaitsete piirangutega aladega, kus on erinevad kaitse-režiimid, loetakse need terviklikuks toetusõiguslikuks erametsamaaks ja nende kohta makstakse toetust madalama kaitse-režiimi ühikumääraga.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatuse mõju on taotlejatele positiivne. Erametsavaldajad, kellel on erinevaid, kuid omavahel piirnevaid looduskaitsete piirangutega metsamaa tükke, mis kokku moodustavad vähemalt 0,3 hektari suuruse toetusõiguslikku erametsamaad, saavad toetust tulla taotlema. Muudatus ei põhjusta olulist töömahu kasvu rakendusasutusele toetustaotluste menetluses ega ka välikontrollis.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Taotlejate arv ja toetusõiguslik pind suureneb vähesel määral.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub, sekkumise koguelarve ei muutu.

Muudatus sekkumises ÖK2

Muudatuse põhjendused

Sekkumises ÖK2 "Kliima- ja keskkonnakava: mahepõllumajanduse ökokava" eemaldatakse kuni 3-aastane külvikorras olev rohumaa põllukülvikorras olevate kultuuride ühikumäära grupist ning luuakse uue ühikumäära grupina, toetuse summaga 100–150 eur/ha, üleminekuajal 110–165 eur/ha.

Muudatus tehakse sekkumise eelarveliste vahendite nappuse tõttu. (Sekkumise 2023. a taotlusvooru taotluste rahuldamiseks ettenähtud vahenditest ei piisanud kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamiseks, mistõttu tuli kasutada teistest sekkumistest ülejäänud vahendeid.) Rohumaale tehtavad kulutused ja saamata jäänud tulu on võrreldes põllukultuuridega väiksemad, seetõttu on põhjendatud ka madalam ühikumäär.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatus motiveerib neid taotlejaid, kelle külvikorras domineerivad rohumaad, kasvatama põllukultuure või kõõgililja.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatuse näol on tegemist eesmärkide ja näitajate muutmisega.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Muudatus seisneb rahastamiskavas toodud näitajate muutmises.

Muudatused otsetoetustes (ühikumäärade paindlikkuse suurendamine)

Muudatuse põhjendused

Sekkumistes 1.1 „Põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks”, 1.2 „Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks”, 1.3 „Põllumajandustootmisega seotud toetus piimalehma kasvatamiseks”, 1.4 „Põllumajandustootmisega seotud toetus ammalehma kasvatamiseks”, 1.5 „Põllumajandustootmisega seotud toetus lamba ja kitse kasvatamiseks”, 1.6 „Põllumajandustootmisega seotud toetus tera- ja kaunviljakultuuride kasvatamiseks”, 1.7 „Põllumajandustootmisega seotud toetus puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamiseks” ja 1.8 „Põllumajandustootmisega seotud toetus seemnekartuli kasvatamiseks” suurendatakse ühikumäärade paindlikkust 10%-lt 25%-ni (vähendatakse minimaalset ühikumäära ja suurendatakse maksimaalset ühikumäära). Muudatusest tulenevalt asendatakse ka nimetatud sekkumiste sekkumislehtede punktis 12 (Kavandatud ühikuummad – finantstabel ja väljundid) tabelites minimaalsed ja maksimaalsed ühikumäärad uute 25% paindlikkusele vastavate minimaalsete ja maksimaalsete ühikumääradega.

Muudatuse tulemusel ei muutu kavandatud ühikumäärad ise. Suurem ühikumäärade paindlikkus annab võimaluse otsetoetuste eelarveid paremini ära kasutada ning teatud juhtudel ka sekkumiste vahel ümber jagada, eriti just siis, kui teatud sektoreid tabavad teatud raskused. Tootmiskohustusega seotud otsetoetuste puhul on jätkuvalt näha langevat loomade arvu ja põllumajandusmaa pinna vähenemist, mistõttu võib järeldada, et sektorid on endiselt raskuste ning suurem ühikumäärade paindlikkus annaks võimaluse vajadusel teatud sektoreid rohkem toetada.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatus on taotlejate jaoks positiivne, kuna võimaldab neil teatud juhtudel saada toetust kõrgema ühikumääraga.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatuse näol on tegemist näitajate muutmisega.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Muudatus seisneb rahastamiskavas toodud näitajate muutmises.

Muudatused sekkumises 0.2

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 0.2 "Nõuandetoetus" tehakse järgmised muudatused:

- 1) nõustajate aastase kohustuslike koolitustundide arvu vähendatakse ühe tunni võrra, 25 tunnilt 24 tunnini;
- 2) sekkumises nähakse ette lihtsustatud kulumeetod, milleks on standardsed ühikuhinnad.

Esimese muudatuse põhjuseks on asjaolu, et haridust ja täienduskoolitust pakkuvad asutused on oma koolituskavad välja töötanud enamasti 6- või 12-tunniste moodulitena, mistõttu muudatuse tulemusel muutub lihtsamaks arvestuste pidamine koolituste läbimise koguse üle. Teise muudatuse eesmärgiks on sekkumise eelarvevahendite lihtsam ja selgem planeerimine. Ühikuhinna rakendamine toimub eelnevate perioodide väljakujunenud hindade alusel. Nõuandetoetuse ühiku baashind on 53 eurot tunnis. Baashinna muutmine toimub siseriikliku õigusaktiga, muutmise aluseks on perioodi eelarve kasutamise intensiivsus, tarbijahinna indeksi muutus, nõuandeteenuse tegevusvaldkondades tunnihinna diferentseerimise vajadus ning võrdlus teiste valdkondade (nõustamise) hindadega.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatuste mõju on neutraalne. Esimene muudatus optimeerib koolitustele kasutatavat aega, suunab nõustajaid valima koolitusi kvaliteedi, mitte tundide täituvuse alusel. Kaudse mõjuna kasvab nõustajate töörahulolu.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises 1.5

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 1.5 "Põllumajandustootmisega seotud toetus ute ja kitse kasvatamiseks" asendatakse vanuse nõue „vähemalt 1-aastane“ uue vanuse nõudega „vähemalt 10-kuune“ ja hakatakse maksma toetust ka vähemalt 10 kuu vanuste emaste lammaste ja emaste kitsede kohta. Muudatusest tulenevalt muudetakse ka sekkumise nimetust - uueks nimetuseks saab „Põllumajandustootmisega seotud toetus lamba ja kitse kasvatamiseks“.

Vanuse nõude muutmisega soovitakse saavutada sekkumisele seatud sihttasest ning pidurdada emaste lammaste ja emaste kitsede ning nende pidajate arvu vähenemist. Hetkel on toetusega hõlmatud vähemalt 1-aastased uted ja emakitsed (poeginud emased lambad ja emased kitsed), aga siiski jääb hetkel liiga suur osa lambaid ja kitsi toetusega hõlmamata. 10 kuu vanused emased lambad ja emased kitsed loetakse põhikarja täienduseks ning tegemist on juba välja valitud loomadega. Tootmiskarjades ning ka mõningates aretuskarjades lähevad 10 kuu vanused loomad juba ka paaritusse. Üldjuhul valitakse karja täienduseks loomad juba 6–8 kuuselt. Need loomad, kes ei jää karja täienduseks müüakse enamasti juba enne 10-kuuseks saamist lihaks. 10-kuused loomad, kes jäetakse karja alles, on enamasti plaanis paaritada kas samal või järgneval aastal. Umbes 20% põhikarjast jäetakse karjatäienduseks noori loomi. Nendele loomadele planeeritakse söödavaru ja kõik muu ülalpidamisega seonduv, mistõttu peaksid vähemalt 10-kuused emased lambad ja emased kitsed olema toetusega hõlmatud. Vanuse nõude muutmisest tulenevalt tuleks muuta sekkumise nime. Hetkel on toetavad 1-aastased uted ja emakitsed, kes on poeginud. Kui vanuse nõue alaneb 10 kuu peale, siis ei saa eeldada ega ka nõuda, et loomad oleksid 10-kuuselt poeginud. Seetõttu uuendatakse sekkumise nime. Lisaks asendatakse vanuse nõude muudatusest tulenevalt sekkumislehes läbivalt (sh ühikuumma nimetuses) terminid „utt“ ja „emakits“ terminitega „emane lammas“ ja „emane kits“. Samuti asendatakse vanuse nõude muudatusest tulenevalt sekkumislehes sekkumise kirjelduses ja punktis "Lisaküsimused/-teave konkreetse sekkumise liigi kohta" majandusanalüüs, kus on arvestatud analüüsi ka 10-kuu vanused emased lambad ja emased kitsed.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatus on taotlejate jaoks positiivne, kuna muudatusega suureneb toetusega hõlmatud lammaste ja kitsede arv. Lisaks võimaldab muudatus paremini saavutada sekkumisele seatud sihttasest.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises 2.2

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 2.2 "Toidutööstuste materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud" tehakse järgmised sisulised muudatused:

1) Muudetakse toetusesaaja abikõlblikkuse nõudeid: kui toetust taotleb põllumajandustootja, kes hakkab tegelema töötlemisega, siis muudatuse kohaselt vaadatakse selle ettevõtja omatoodetud põllumajandustoodete või nende esmatöötlemisel saadud toodete müügitulu suurus (see peab muudatuse kohaselt taotluse esitamisele eelnenud kahel majandusaastal olema ületanud 14 000 eurot), mitte seda kui suure osa kogu müügitulust põllumajandustoodete müügitulu moodustas (varasemalt pidi see mõlemal

majandusaastal moodustama enam kui 50% tema müügitulust).

2) abikõlblikuks muudetakse ka majanduslikku võimekust ja konkurentsivõimet parandavad investeeringud – toetatakse ehitiste ehitamist ja seadmete ostmist, mis aitavad kaasa toiduainetööstuste konkurentsivõime ja majandusliku võimekuse tõstmisele nagu näiteks investeeringud, mis tehakse töötlemisprotsessi automatiseerimiseks ning investeeringud, mis tehakse kvaliteedisertifikaadi saamiseks või hoidmiseks. Lisaks muudetakse kasutatud seadme ostmine abikõlblikuks ka kvaliteedisertifikaadi saamiseks või hoidmiseks tehtavate investeeringute puhul;

3) maksimaalset toetuse summat ühe taotleja kohta suurendatakse 2 miljonilt eurolt programmiperioodi jooksul 3,5 miljoni euroni programmiperioodi jooksul.

Tehnilise muudatusena täpsustatakse toetuskõlblikkuse tingimuste sõnastust, jättes välja tekstiosa „toidu koostise parendamisse (vähem suhkrut, soola ja rasva)“, sest koostise parendamiseks tuleb muuta retsepti, mis ei eelda investeeringute tegemist.

Toetusesaaja abikõlblikkuse nõuete muudatus tehakse, et võtta põllumajandustootjatest taotlejate, kes hakkavad tegelema töötlemisega, puhul senisest suuremal määral arvesse, et põllumajandustootjate müügitulu mõjutavad mitmed põllumajandustootja tegevusest sõltumatud tegurid, nagu ebasoodsad ilmastikutingimused, põllumajandustoote hinna kõikumine, viiruste levik ja sellest tingitud põllumajandustootja haigestumine, loomataudid jms. Seega võivad tekkida olukorrad, kus põllumajandustootjaid peavad tegelema n.ö kõrvaltegevusega (nt põllumajandusmaa rentimine), millest saadud tulu aga ei arvestata põllumajanduslike toodete müügitulu hulka, kuigi tegelikkuses need põllumajandustootjad tegutsevad endiselt põllumajanduses ja müüvad omatoodetud põllumajandustoodet. Sellest tulenevalt sätestataksegi, et edaspidi vaadatakse müügitulu suurust mitte põllumajandusliku müügitulu osakaalu kogu müügitulust.

Abikõlblikkuse nõuete muudatus tehakse tulenevalt sekkumise eesmärgist, milleks on tõsta toiduainetööstuse ettevõtete majanduslikku võimekust ja konkurentsivõimet ning aidata kaasa keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamisele. Seetõttu on oluline toetada suuremal määral selliste investeeringute tegemist, mis aitavad seda eesmärki saavutada. Näiteks mingi tootmis-/töötlemisprotsessi automatiseerimine, mis toob kaasa kulude kokkuhoiu, aitab omakorda kaasa majandusliku võimekuse tõstmisele.

Toetuse maksimaalse suuruse tõstmine tuleneb vajadusest tõsta toiduainetööstuste huvi olulisemate ja suuremamahulisemate investeeringute tegemiseks. Investeeringute, eelkõige toiduainetööstuste tegevusega kaasneva negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks tehtavate investeeringute (keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamiseks tehtavad investeeringud) maksumus võib olla oluliselt suurem, mistõttu ettevõtjad, eriti suuremad ettevõtjad, võivad investeerimisest üldse loobuda. Investeeringute tegemata jätmine aga vähendab ettevõtjate üldist majanduslikku võimekust ja konkurentsivõimet ning ei aita kaasa keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamisele. Samuti on oluline, et toiduainetööstused teeksid senisest suuremal määra neid investeeringuid, mis aitavad kaasa toidujulgeoleku tagamisele, mis sageli on just suuremamahulised investeeringud.

Muudatuse eeldatav mõju

Esimene sisuline muudatus annab taotlejatele parema selguse ning tagab võrdsema kohtlemise nendele taotlejatele, kes on põllumajandustootjad. Teine ja kolmas sisuline muudatus aitavad senisest enam kaasa sekkumise eesmärgi (tõsta toiduainetööstuse ettevõtete majanduslikku võimekust ja konkurentsivõimet ning aidata kaasa keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamisele) täitmisele.

Tehnilise muudatuse tulemusel suureneb õigusselgus, mille jaoks saab toetust taotleda ehk et on üheselt mõistetav, et selle sekkumise raames ei anta toetust retseptides tehtavateks muudatusteks.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises 2.5

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 2.5 "Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine" tehakse järgmised muudatused:

1) sekkumise sihtgrupi määratlemisel asendatakse senine lähenemine, mille puhul võis aluseks olla nii põllumajanduslik standardkogutoodangu väärtus kui ka (nendel ettevõtjatel, kelle puhul ei ole võimalik standardkogutoodangu väärtust arvutada) müügitulu, üksnes müügitulul põhineva lähenemisega. Uue sõnastuse kohaselt saab toetust taotleda äriseadustiku tähenduses ettevõtja, kes tegeleb põllumajanduslike toodete tootmisega ja kelle omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulu oli taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal vahemikus 10 000 kuni 250 000 eurot või taotluse esitamisele vahetult eelnenud teisel majandusaastal vähemalt 10 000 eurot või ettevõtja, kes alustab esmakordselt põllumajandusliku tegevusega;

2) abikõlblikuks muudetakse ka masinate, sealhulgas kasutatud masinate ning mitmeaastaste taimede ostmine.

Sekkumise sihtgrupi määratlemise aluse muudatus tehakse lähtuvalt asjaolust, et teatud valdkonnas ei ole võimalik standardkogutoodangu väärtust arvutada, ent on oluline, et kõiki põllumajandusettevõtjaid olenemata nende tegevusvaldkonnast koheldakse võrdselt. Abikõlblike tegevuste muudatus tuleneb sekkumise eesmärgist, milleks on väikeste põllumajandusettevõtjate konkurentsivõime suurendamine nende põhivara ajakohastades. Seetõttu on oluline toetada suuremal määral selliste investeringute tegemist, mis aitavad seda eesmärki saavutada. Kasutatud masina ostmise korral on võimalik saada ettevõtjal näiteks nii vajalik masin kui ka kasutada uue masina ostmisest allesjäänud vahendeid mingiks muuks otstarbeks. Kui ajakohastada tootmist näiteks mitmeaastaste taime sortidega, millel on tugevam vastupanuvõime haigustele või põuale või millel on kõrgem saagikus, võimaldab see põllumajandusettevõtjate konkurentsivõimet suurendada.

Muudatuse eeldatav mõju

Sekkumise sihtgrupi määratlemine ainult müügitulu alusel loob taotlejatele parema selguse, kes võib sekkumise raames toetust taotleda. Kasutatud masina soetamise võimaldamisega vähendatakse nõudlust uue masina tootmise järele, mis omakorda vähendab näiteks uue masina tootmiseks vajaminevat energiakasutust, heitkoguseid ja tootmise jäätme hulka.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises 7.2

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 7.2 "Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja soodustamine" tehakse järgmised muudatused:

1) maksimaalset toetuse summat ühe taotleja kohta kogu strateegiakava programmiperioodi jooksul suurendatakse 60 000 eurolt 100 000 euroni, rakendades seeläbi maksimaalset võimalikku summat, mis on võimalik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 75 lõike 4 kohaselt. Muudatusest tulenevalt muudetakse ka ühiksummat (60 000 asemel 100 000) ja kavandatavaid väljundeid;

2) lisaks kasutatud seadmete ostmisele muudetakse abikõlblikuks ka kasutatud masinate ostmine.

Maksimaalset toetuse summat suurendatakse tulenevalt sellest, et hinnad (erinevate sisendite, teenuste, materjalide ja seadmete hinnad) on märkimisväärselt tõusnud. Kasutatud masina ostmise võimaldamine toetab ettevõtlusega alustamist kuna on alustavale ettevõtjale soodsam. Ettevõtlusega alustades on ressursid piiratud ning kasutatud masina ostmise korral on võimalik saada ettevõtjal näiteks nii vajalik masin kui ka kasutada uue masina ostmisest allesjäänud vahendeid mingiks muuks otstarbeks.

Muudatuse eeldatav mõju

Suurem toetuse summa muudab sekkumist taotlejatele atraktiivsemaks kuna taotlejatel on võimalik taotleda toetust suuremas summas. Samas saab suurenenud summa tõttu igal aastal toetust vähem taotlejaid. Kasutatud masinate soetamise võimalus aitab toetasaajatel kasutatavaid vahendeid säästlikumalt kasutada ning suurendab seetõttu sekkumise rakendamise tõhusust.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Toetuse summa suurenemisest tulenevalt vähendatakse iga-aastast toetusesaajate arvu.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Muudatuste tulemusel ei muutu sekkumise iga-aastane kavandatud rahaeraldus ega sekkumise kogueelarve.

Muudatused sekkumises 8.1

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 8.1 "Investeeringud ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks" leevendatakse mitteabikõlblikkuse reegleid – kui seni olid teatud valdkonnad mitteabikõlblikud nii sinna valdkonda investeerimise mõttes kui ka selle valdkonna ettevõtjate mõttes, siis muudatuse kohaselt jäävad mitteabikõlblikuks üksnes teatavad investeeringud. Ettevõtja puhul enam tema varasemast tegevusvaldkonnast ei lähtuta. Lisaks täpsustatakse toetusesaajate kirjelduses, et tagastamatu abi korral on väikeettevõtjate sihtgrupis toetusesaajateks ka mikroettevõtjad.

Sisulise muudatuse eesmärgiks on leevendada taotlejale esitatavaid nõudeid, et rohkematel ettevõtjatel oleks võimalik toetust taotleda. Täpsustava muudatuse eesmärgiks on suurendada selgust.

Muudatuse eeldatav mõju

Sisulise muudatuse tulemusel suureneb eeldatavalt sekkumise taotlejate arv.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises 8.2

Muudatuse põhjendused

Sekkumises 8.2 "Investeeringud ettevõtluskeskkonna arendamiseks maapiirkonnas" tehakse järgmised sisulised muudatused:

- 1) toetuskõlblikkuse tingimustes võetakse esiteks lõplike kasusaajate puhul ära väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate piirang (kasusaajateks võivad nüüdsest olla kõik ettevõtluskeskkonna võimalusi kasutavad ettevõtjad) ja teiseks täiendatakse lõplike kasusaajate loetelu kogukonna liikmete/elanikega;
- 2) mitteabikõlblikkuse reeglites eemaldatakse mitteabikõlblike tegevusvaldkondade loetelust juriidilised toimingud ja nõustamine ning tervikuna põllumajandus, metsamajandus ja kalandus;
- 3) leevendatakse mitteabikõlblikkuse reegleid – kui seni olid teatud valdkonnad mitteabikõlblikud nii sinna valdkonda investeerimise mõttes kui ka selle valdkonna ettevõtjate mõttes, siis muudatuse kohaselt jäävad mitteabikõlblikuks üksnes teatavad investeeringud. Ettevõtja puhul enam tema varasemast tegevusvaldkonnast ei lähtuta.

Lisaks korrigeeritakse sekkumise territoriaalse kohaldamisala kirjeldust, lisades maalisele asustuspiirkonnale (v.a Tallinnaga piirnevad vallad) ka väikelinnalised asustuspiirkonnad. Sekkumist rakendatakse maapiirkonnas ning maapiirkond on strateegiakavas määratletud kui "maaline ja väikelinnaline asustuspiirkond".

Toetuskõlblikkuse tingimuste piirangute leevendamine tehakse lähtuvalt asjaolust, et kohaliku arengu

seisukohast on väga hea, kui maapiirkonnas asuvas *rural enterprise hub*'is, koostöötamiskeskuses, tootearenduskeskuses jmt. tegutsevad koos nii alustavad ettevõtjad, tegutsevad väikeettevõtjad, diginomaadid, suuremate ettevõtete kaugtööd tegevad insenerid aga ka erinevates vanusegruppides kogukonna liikmed, kelle sotsiaalne kaasamine ja digikirjaoskuse parandamine on piirkonna jätkusuutliku arengu seisukohast väga olulise tähendusega. Mitteabikõlblikkuse reeglite leevendamise põhjuseks on esmalt asjaolu, et ettevõtluskeskkonna arendamisel fookuseks olevate ettevõtlusinkubaatorite, *rural enterprise hub*-laadsete kohtade ja tootearenduskeskuste igapäevatöös on nõustamisteenusel oluline roll. Samuti ei ole õigustatud põllumajanduse, metsamajanduse ja kalanduse välistamine, sest nende valdkondade ettevõtjatel on maapiirkonna majandustegevuses oluline roll. Kolmanda sisulise muudatuse eesmärgiks on sarnaselt sekkumises 8.1 tehtava samalaadse muudatusega leevendada taotlejale esitatavaid nõudeid, et rohkematel ettevõtjatel oleks võimalik toetust taotleda.

Muudatuse eeldatav mõju

Vähenevad piirangud taotlejate sihtrühmale ning potentsiaalsete taotlejate ring saab olema selle võrra laiem.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises 8.3

Muudatuse põhjendused

Sekumises 8.3 "Investeeringud bioressursside väärindamisse" muudetakse sekkumise fookust (läbi toetuskõlblikkuse tingimuste muutmise), suunates see kitsamalt just kõrvalsaaduste ja jääkide väärindamiseks, mitte laiemalt kogu bioressursi väärindamisele. Samuti kitsendatakse abikõlblike taotlejate ringi, piirates seda väikese suurusega ettevõtjatega (sh mikroettevõtjad) (varasemalt olid abikõlblikud ka keskmise suurusega ettevõtjad) ning üksnes põllumajanduse, metsanduse ja toiduainetööstuse valdkonna ettevõtjatega. Lisaks vähendatakse maksimaalset toetuse määra abikõlblikest kuludest 50%-lt 45%-ni.

Sekumise fookuse muutmise tulemusel on võimalik spetsiifilisemalt keskenduda kõrvalsaadustele kui toormele, mille potentsiaal on kõige suuremal määral kasutamata. Muudatused on muu hulgas ajendatud ka Eesti taaste- ja vastupidavuskava (RRF) sarnase meetme kogemustest, huvist ja ettevõtjate tagasisidest. Toetusesaajate määratluse kitsendamise on tingitud sellest, et rohkem vajab tuge mikro- ja väikeettevõtete investeerimisvõimekus. Maksimaalse toetusemäära vähendamine on samuti tingitud sekkumise fookuse muutmisest - fookuse konkretiseerimine tingis riigiabi aluste ülevaatamise ja täpsustamise ning vajaduse rakendada sekkumist regionaalabina komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 14 tähenduses, mis võimaldab maksimaalseks toetuse määraks kuni 45% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatused loovad ettevõtjatele suurema selguse, millele sekkumise raames keskendutakse ning võimaldavad sekkumisega lahendada spetsiifilisemaid bioressursi väärindamisega seotud vajadusi.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises KK1

Muudatuse põhjendused

Sekumises KK1 „Põllumajandustootjate materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud“ tehakse

järgmised muudatused:

- 1) kuni 10 protsendipunkti võrra soodsama toetusmäära kohaldamisel asendatakse senine noore põllumajandustootja mõiste, mille aluseks oli Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõikes 6 sätestatud noore põllumajandustootja mõiste, noore ettevõtja mõistega (ettevõtja on taotluse esitamise ajal kuni 40-aastane);
- 2) maksimaalset toetuse suurust ühe taotleja kohta strateegiakava programmiperioodil ühe taotleja kohta suurendatakse 500 000 eurolt 1 000 000 euroni, samas kehtestatakse minimaalseks toetuse suuruseks ühe taotluse kohta 100 000 eurot;
- 3) loomade heaolu ja bioohutusega seotud investeeringute puhul muudetakse piimakarjaskasvatustes loomakasvatushoonete ehitamine abikõlblikuks kõigile ettevõtjatele, ent seda juhul kui toimub karjatamine;
- 4) seadmetesse ja ehitistesse tehtavate investeeringute kõrval muudetakse abikõlblikuks ka masinate ostmine, sealhulgas kasutatud masinate ostmine. Lisaks muudetakse kasutatud masina või seadme ostmine abikõlblikuks kõigi taotlejate, mitte üksnes mikro- või väikeettevõtjatest taotlejate jaoks;
- 5) toetusesaaja määratlust täiendatakse täpsustava tingimusega, et põllumajandustootja või neid ühendava tulundusühistu peab tegelema põllumajanduslike toodete tootmisega, samuti seatakse lävendnõudena, et tema omatoodetud põllumajanduslike toodete müügitulu peab taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal olema vähemalt 10 000 eurot.

Noore põllumajandustootjaga/ettevõtjaga seotud muudatus tehakse tulenevalt sellest, et kuna põllumajandustootmisega tegelevate töötajate keskmine vanus on suhteliselt kõrge, peaks eesmärgiks olema toetada kõikide noorte ettevõtjate investeeringuid põllumajandustootmisse. Oluline on, et põllumajandussektoris tuleks senisest enam noori, millest tulenevalt ei peaks eelistama üksnes neid ettevõtjaid, kes vastavad noore põllumajandustootja mõistele vaid ka neid, kes on noored ettevõtjad.

Toetuse maksimaalse suurusega seotud muudatus tehakse seetõttu, et oluliselt on kallinenud nii masinate, seadmete kui ka ehitustegevuse hinnad. Lisaks on keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse panustavad investeeringud juba tehnoloogilises mõistes kulukamad, kui klassikalised investeeringud.

Loomakasvatushoonete ehitamisega seotud muudatus tehakse selleks, et tagada piimatootmise jätkumine. On vaja kaasajastada piimakarja pidamiseks mõeldud loomakasvatushooneid, et aidata senisest enam kaasa keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide täitmisele.

Kasutatud masinate/seadmetega seotud muudatuste tegemisel on lähtutud asjaolust, et teatud investeeringute puhul võib kasutatud masina/seadme soetamine olla ainukene võimalus sellise investeeringu tegemiseks (nt uue masina/seadme tarneajad on oluliselt pikemad, konkreetset masinat/seadet uuena ei ole saada, vahemaa, kust uus masin/seade tarnitakse, on ebamõistlikult kaugel ning tänu sellele kujuneb selle hind oluliselt kõrgemaks). Et toetuse saajad kasutaksid toetuseks ettenähtud vahendeid mõistlikult, säästlikult ja sihtotstarbekalt, siis tuleks kasutatud masinate/seadmete soetamise tingimusi senisest enam leevendada.

Muudatus toetusesaaja määratluses seoses nõutava müügitulu alampiiriga tehakse tulenevalt asjaolust, et liiga väikese müügituluga ettevõtja ei suudaks suure tõenäosusega teha sekkumise raames toetatavaid investeeringuid (minimaalseks toetuse suuruseks ühe taotluse kohta kehtestatakse eespool kirjeldatud muudatusega 100 000 eurot).

Muudatuse eeldatav mõju

Noore põllumajandustootjaga seotud muudatus aitab kaasa põlvkondade vahetusele põllumajandussektoris ja selle kaudu tagada põllumajandussektori jätkusuutlikkus. Toetuse maksimaalse summa suurendamisega võib küll kaasneda mõningane toetusesaajate ja toetatud projektide arvu vähenemine, ent samas saavad toetuse abil eeldatavalt tehtud suuremahulisemad investeeringud. Loomakasvatushoonetega seotud muudatusel on positiivne mõju loomade heaolule ning bioohutuse suurenemisele. Kasutatud masinate soetamisega seotud muudatuse tulemusel suureneb sekkumise rakendamise tõhusus - kasutatud masina soetamine, mis samuti täidab keskkonna ja kliimaeesmärke, võimaldab taotlejatel omakorda teha suuremas mahus investeeringuid. Toetusesaaja määratlemine müügitulu alusel loob taotlejatele parema selguse, kes võib sekkumise raames toetust taotleda.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises KK2.1

Muudatuse põhjendused

Sekkumises KK2.1 "Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks (tootlikud investeeringud)" tehakse järgmised muudatused:

- 1) taimlamajanduse arendamise tegevuse puhul lisatakse toetatava investeeringuna tarvikute soetamine ja paigaldamine, samuti niisutussüsteemide soetamine ja paigaldamine;
- 2) elektripaigaldise kaitsevööndis ellu viidud tegevused muudetakse abikõlblikeks, ent mitte hooldusraie puhul. Muudatuse kohaselt on seega edaspidi võimalik taimlaid arendada ka elektripaigaldise kaitsevööndis.
- 3) Täpsustatakse keskkonnakaitseliste piirangutega seotud abikõlblikkust. Esiteks lisatakse selgitav säte „Hooldusraie on keelatud rangelt kaitstavatel aladel ning piiranguvööndite ning hoiualade metsaelupaikades. Muul juhul hindab pädev asutus mõju iga raieliigi korral ning vajadusel seab tingimused. Kaitse-eeskirja järgimise osas teevad pädev asutus ja sekkumise rakendaja koostööd“. Teiseks täiendatakse sätet „Toetust saab taotleda metsamaale, välja arvatud keskkonnapiirangutega metsamaale“ täpsustava lauseosaga „millel asuvad kaitstavate loodusobjektide rangelt kaitstavad alad ja piiranguvööndite ning hoiualade metsaelupaigad“.

Tarvikud, nagu näiteks metsapuutaimede istutuskastid aitavad kaasa sekkumise eesmärkide täitmisele – mitmekesistada metsapuutaimede tootmist ja tagada laialehiste metsapuutaimede varustuskindlus. Niisutussüsteem on vaja ilmastikuriskide maandamiseks, et metsapuutaim kasvaks terve ja kvaliteetne. Metsapuutaimlad vajavad niisutussüsteemide taimede kastmiseks ning kohanemiseks erinevate ilmastikutingimustega välitingimustes nagu külmakaitse ja kaitse liigse kuumuse eest.

Taimlates kasvatatavad taimed ei ohusta elektripaigaldist ja selle toimimist, mistõttu ei ole mõistlik välistada toetuse andmine sellel alal.

Muudatuse järgselt saavad erametsavaldajad oma metsamaale hooldusraieks toetust, kui hooldusraie on kaitsekorraga lubatud tegevus. Pädev asutus kontrollib metsateatise sisalduva hooldusraie vastavust kaitsekorrale ja vajadusel väljastab erametsavaldajale eritingimused hooldusraieks. Natura 2000 ala puhul koostab pädev asutus igale metsateatisele eelhinnangu ja vajadusel tehakse mõjuhinnang. Jätakuvalt ei saa erametsavaldajad toetust metsamaale, millel asuvad kaitstavate loodusobjektide rangelt kaitstavad alad ja piiranguvööndite ning hoiualade metsaelupaigad.

Muudatuse eeldatav mõju

Tarvikute soetamisega seotud muudatuse tulemusel suureneb hea kvaliteediga metsapuutaimede arv. Niisutust käsitleva muudatuse mõju on valdavalt positiivne, sest nüüdseks on abikõlblikud kõik olulised metsataimla arendamiseks vajalikud tegevused, mis võimaldavad pakkuda metsakasvatajatele rohkem kvaliteetseid metsapuutaimi ja vähendavad ilmastikust tingitud riske metsapuutaimede kasvatamiseks. Veetarde metsataimla niisutussüsteemidel on väike, seega looduskeskkonda mõjutab muudatus minimaalselt. Niisutusinvesteeringuid tehakse kooskõlas veemajanduskavadega, mille kohaselt on niisutus võimalik Eesti-üleselt. Veevõtt niisutamiseks üle 5 kuupmeetrit ööpäevas ja 150 kuupmeetrit kuus eeldab keskkonnaluba. Taimlates on veekasutus üldjuhul väiksem kui 150 kuupmeetrit kuus ning 10 kuupmeetrit ööpäevas, mistõttu ei eelda see tegevus keskkonnaluba. Juhul, kui veekasutus on suurem kui eelpool nimetatud piirnorm, siis tuleb pädevalt asutuselt taotleda luba. Keskkonnaloa menetluse käigus selgitatakse välja veevõtu mõju olulisus keskkonnale ja see kas piirkonnas on võimalik täiendavaid veekasutusi lubada. Keskkonnalubade süsteemiga tagatakse pinnaveevõtu puhul ökoloogiline veetase ning jälgitakse, et veevõttu ei planeeritaks ajutiselt kuivavatesse vooluveekogumitesse või kuivamise riskiga veekogumitesse. Seega on negatiivsed mõjud maandatud loamenetluse kaudu.

Elektripaigaldisega seotud muudatus aitab senisest enam kaasa sekkumise eesmärgi täitmisele. Tegevus soodustab ökonoomset maakasutust ja majandustegevust aladel, mis on vähem perspektiivikad, et ka

nendel aladel oleks majanduslikku potentsiaali.

Toetuskõlblikkuse täpsustamisega seotud muudatused suunavad erametsavaldajaid metsa säästlikult majandama ja kasutama võtteid, mis aitavad säilitada elurikkust metsas.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises KK4

Muudatuse põhjendused

Sekkumises KK4 "Mulla- ja veekaitsetoetus" tehakse järgmised muudatused:

1) toetuskõlblikkuse tingimustes asendatakse senine toetuse saamise aluseks olev loomkoormuse nõue „kus rohumaa hektari kohta peetakse vähemalt 0,2 loomühikut loomi“ nõudega „kellel on vähemalt ühele loomühikule vastaval hulgal põllumajandusloomi“.

2) toetuskõlblikkuse tingimustes tehakse muudatus, mille kohaselt turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetust võib taotleda vähemalt 0,3 ha suuruse põllu kohta, mille põhimullana on senise vähemalt 70% asemel vähemalt 65% ulatuses turvasmullad (M, S, R, AM) ja/või erodeeritud (E,e) ja deluviaalmuldade (D) kompleks.

Loomkoormusega seotud muudatus tehakse tulenevalt asjaolust, et senine nõue jätab toetusest ilma need põllumajandustootjad, kellel on palju püsirohumaid, mis asuvad kas osaliselt või täielikult mulla- ja veekaitsealal, aga kes ei pea suurel arvul loomi. Selline olukord tekib tihti just piirkondades, mis asuvad kaitsmata põhjaveega aladel ja kus hooldatakse näiteks palju pärandniite. Ka võib põllumajandustootja loomade arv sõltuvalt aastast oluliselt muutuda – näiteks põuastel aastatel realiseeritakse rohkem loomi, kuna talvesõtta ei jätku. Et kõikidel tundlikel mulla- ja veekaitset vajavatel aladel asuvad põllumajandustootjad saaksid mulla- ja veekaitse toetusi taotleda, tuleks sekkumise toetuskõlblikkuse tingimustes minimaalse loomühikute arvu nõuet ühtlustada strateegiakava aktiivse põllumajandustootja nõude omaga.

Turvas- ja erodeeritud mullaga seotud muudatus tehakse tulenevalt asjaolust, et tingimuslikkuse süsteemi HPK 2 nõudes, mis on ühtlasi turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetuse baasnõudeks, muutub 2025. aastast turvasmullaga põllumajandusmaa määratlus. Turvasmullaga põllumajandusmaaks loetakse põldu, millel on vähemalt 65% ulatuses turvasmulda. Selleks, et taotlejal oleks võimalik lihtsamini nõudeid täita ning soodustada senisest enam turvasmuldade rohumaa alla viimist, on oluline, et nii HPK2 nõudes kui ka turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetuses arvestatakse turvasmuldade osakaalu põllul samadel alustel.

Muudatuse eeldatav mõju

Loomkoormusega seotud muudatuse tagajärjel suureneb nende põllumajandustootjaid mulla- ja veekaitsealal tundlikel aladel majandavate põllumajandustootjate arv, kes saavad sekkumise raames vastavaid toetusi taotleda.

Turvas- ja erodeeritud mullaga seotud muudatus soodustab viima senisest enam turvasmulla, erodeeritud- ja deluviaalmulla kompleksi muldasid rohumaa alla ja seeläbi saavutama keskkonna- ja kliimaeesmärke. Muudatus lihtsustab ka põllumajandustootjatel toetuste taotlemist ning turvasmuldadega põldudel nõuete täitmist.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatustel on positiivne mõju näitajate O.14, R.14, R.19, R.21 ja R.22 saavutamisele.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises KK6

Muudatuse põhjendused

Sekkumises KK6 "Pärandniidu hooldamise toetus" tehakse järgnevad muudatused:

1) nähakse ette puhkeaasta tasu – karjatataval pärandniidul on puhkeaastal täiendav kulu lisasööda ja täiendava karjamaa kasutuselevõtu eest 107,22 €/ha, millest toetusega kompenseeritakse 100 eurot hektari kohta aastas ehk 93,26%. Niidetaval pärandniidul on puhkeaastal lisakulu 107,40 €/ha, millest toetusega kompenseeritakse 100 eurot hektari kohta aastas ehk 93,11%;

2) pärandniidu käsitsi või hobuniidukiga niitmise lisategevuse nõuetest eemaldatakse säte „Tegevust valides ei kehti niitmise põhitegevuse nõuded, välja arvatud niite kokku kogumise ja alalt ära viimise kuupäevad“.

Puhkeaasta tasu ettenägemise aluseks on asjaolu, et üks kord kohustuseperioodi (viie kalendriaasta) jooksul võib jätta pärandniidu hooldamata ehk võtta puhkeaasta (puhkeaasta annab kooslusele võimaluse inimõjust taastuda) - see on taotlejate jaoks vabatahtlik. Seetõttu tuleks puhkeaasta kompenseerida, kuna põllumajandustootjal jääb sel aastal toodang pärandniidult saamata. Pärandniidule puhkeaasta võtmine kooskõlastatakse Keskkonnaametiga. Keskkonnaamet vaatab puhkeaasta võtmise võimaluse igal aastal üle ja lubab puhkeaasta võtta vaid nendele kooslustele, mis on heas seisus. Kui kooslus ei ole heas seisus, siis Keskkonnaamet puhkeaastat võtta ei luba. Puhkeaastat ei saa võtta kohustuseperioodi esimesel aastal ja seega 2023. aastal ei saanud puhkeaastat veel keegi võtta. Puhkeaasta kompenseerimiseks koostas Maaelu Teadmiskeskus (METK) uue ühikumäära kalkulatsiooni, võttes aluseks 2023. aasta hinnad.

Pärandniidu niitmise lisategevuse nõude eesmärgiks on vältida koosluse kahjustamist. Ka käsitsi ja hobuniidukiga niitmisel tuleks lisaks niite kokku kogumise ja alalt ära viimise kuupäevade järgimisele pärandniitu niita selliselt, et kooslust ei kahjustataks. Näiteks ei peaks ka selle lisategevuse valimisel olema lubatud pärandniidu hekseldamine.

Muudatuse eeldatav mõju

Esimese muudatuse tulemusena on kõikidel pärandniidu hooldajatel võimalik võtta puhkeaastat ühe ühikumääraga. Teise muudatuse tulemusel hoitakse käsitsi või hobuniidukiga niitmise lisategevuse elluviimisel ära pärandniitu kahjustamine valede niitmisevõtetega.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises KK8

Muudatuse põhjendused

Sekkumises KK8 "Ohustatud tõugu looma pidamise toetus" täiendatakse toetuskõlblikkusse tingimusi, lisades nõude, mille kohaselt tuleb ohustatud tõugu loomi pidada kohustusperioodi jooksul igal aastal vähemalt 10 kuu vältel. Samuti uuendatakse sekkumislehes saamatajäänud tulu ja lisakulude kalkulatsioone.

Hetkel puudub sekkumise toetuskõlblikkuse tingimustes kohustuseaastast erinev pidamisperiood. Kuna toetuse taotlejal võib olla vajalik loomi mõnedel põhjustel liigutada kalendriaasta sees ühelt omanikult teisele (nt tõujäär liigub teise karja), siis on ohustatud tõu säilimise toetamiseks oluline seda võimaldada. Uuendatud kalkulatsioonide kohaselt ei kata toetuse ühikumäär karjatamisega kaasnevat kulu ja saamata jäävat tulu. Seega on võimalik pidamisperioodi lühendada ilma sekkumise ühikumäära muutmata.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatusel on sekkumise rakendamisele lihtsustav mõju, see on taotleja suhtes soodustav ja soodustab ka ohustatud tõugude pidamist. Eeldatavalt suudetakse seetõttu paremini saavutada sekkumisele seatud sihttasest.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatused sekkumises ÖK1

Muudatuse põhjendused

Sekkumises ÖK1 "Kliima- ja keskkonnakava: keskkonnasõbralik majandamine" tehakse järgmised muudatused:

1) muudatus rohumaa kohta toetuse andmisel – kui seni anti rohumaa puhul toetust ulatuses, mis on taotlemise aastal taotleja põllukultuuride, põldtunnustatud heinaseemnepõldude ja aiakultuuride aluse maa pindalast väiksem või võrdne, siis muudatuse kohaselt lisandub arvestusse ka mitmeliigiliste väikeste põldude ja lillede alune pindala. Sellest tulenevalt muudetakse ka osade ühiksumma nimetusi, lisades nendesse viite lilledele;

2) muudatus toetuste välistamise loetelus – kui seni ei võinud sekkumise raames toetust taotleda maa kohta, mille kohta taotletakse mistahes sekkumise KK4 „Mulla- ja veekaitsetoetus“ raames antavat mulla- või veekaitsetoetust, siis muudatuse kohaselt kaob piirang maa kohta, mille kohta taotletakse KK4 raames turvas- ja erodeeritud mullaga väärtusliku püsirohumaa kaitse toetuse ning põhjavee kaitse alal asuva väärtusliku püsirohumaa kaitse toetust;

3) muudatus sertifitseeritud seemne kasutamise nõuetes – kui seni pidi taotlejale kohustuseaasta jooksul kohapeal kontrollimiseks olema kättesaadav nii sertifitseeritud seemne ostmist tõendav ostudokument kui ka seemnepakendi etikett, siis muudatuse kohaselt piisab sellest, kui kättesaadav on emb-kumb neist;

4) happeliste muldade lupjamise lisatoetuses eemaldatakse kohustus kasutada lupjamisel tuhka. Taotlejale jääb võimalus valida väetiseregistrisse registreeritud lubimaterjalide hulgast, millega oma põlde lubjata ning seejuures võib ta seda teha vajadusel tuhaga, kuid sellist kohustust tal enam ei oleks.

Esimese muudatusega võimaldatakse taotlejal taotleda toetust põllumaa kohta, millel kasvatatakse lilli ja tagatakse, et taotlejal oleks võimalik samale maale taotleda mesilaste korjeala toetust, mis soodustab omakorda nii liigilist mitmekesisust kui elurikkust.

Toetuste välistamise vähendamise muudatus lähtub asjaolust, et väärtuslikke rohumaid on Eestis väga vähe alles jäänud ning seetõttu peaks sellise rohumaa tuvastamisel sarnaselt mahepõllumajanduse toetusega säilima põllumajandustootja õigus taotleda selle maa kohta ka keskkonnasõbraliku majandamise toetust.

Sertifitseeritud seemne kasutamise nõudega seotud muudatus lähtub asjaolust, et ostudokument on niigi säilitamise kohustusega raamatupidamisdokument, ent etikett seda ei ole. Samas on praktikas juhtusid, mil taotlejal on olemas üks nõutud dokumentidest, kuid puudub teine. Sellest johtuvalt tuleks seni kehtivate reeglite kohaselt taotleja toetust vähendada, kuigi tal tegelikkuses on üks esitatavatest dokumentidest olemas.

Happeliste muldade lupjamisega seotud muudatus tehakse tulenevalt asjaolust, et tuhk on kõrge väävlisisaldusega ning pikaajalisel kasutamisel akumuliseerub mulda. Kui mullas tõuseb väävlisisaldus oluliselt, siis hakkab see negatiivselt mõjuma taime kasvule, pärssides selle arengut, kuna kõrge väävli sisalduse korral Ca ja Mg leostuvad mullast. Seega füsioloogiliselt happeliste väetiste kasutamisel kasutavad taimed ära katioonid, kuid mulda jäävad alles anioonid, mis vesinikuga liitudes moodustavad happeid. Seejuures on suurima hapestava mõjuga nii ammooniumlämmastik kui ka osa väävlit sisaldavaid väetisi. Uuringud on ühtlasi näidanud, et tuhaga lupjamisel on mulla neutraliseerimise seisukohast üsna lühiajaline mõju ja pikemas perspektiivis viib see hoopis mulla happelisemaks muutumiseni, viies seda lupjamise eelnevast tasemest veelgi kehvemasse seisu. Samuti on uuringud näidanud, et märkimisväärselt on pikaajaline mõju sõelmete kasutamisel, mil aastaga suurenes pH 0,5 ühiku võrra ning kolme aastaga 0,6 ühikut. Lisaks väävli sisaldusele on probleemiks ka tuha kättesaadavus ja seda just Lõuna- ja Kagu-Eestis, kuna enamus tuhast pärineb Põhja-Eestist. Samuti võib mõnel aastal tekkida probleem üleüldise tuha kättesaadavusega ja seda ka Põhja-Eestis.

Muudatuse eeldatav mõju

Esimesel muudatusel on positiivne mõju, kuna täiendus annab taotlejale võimaluse taotleda samale maale

mesilaste korjeala toetust. Teise muudatuse mõju on positiivne - kuna väärtuslikke rohumaaid on Eestis väga vähe alles jäänud, siis tuleb nende säilitamisele rohkem tähelepanu pöörata, sest väärtuslike püsirohumaade olulisus seisneb nende elurikkuses ja samuti pakuvad väärtuslikud püsirohumaad mitmesuguseid ökosüsteemi teenuseid. Kolmanda muudatuse mõju on taotleja jaoks positiivne, kuna teda ei sanktsioneerita, juhul kui tal puuduvad mõlemad dokumendid.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused sekkumises ÕK3

Muudatuse põhjendused

Sekkumises ÕK3 "Kliima- ja keskkonnakava: ökoalad" muudetakse toetuse nõudeid, toetuskõlblikkuse tingimusi, baasnõudeid, ühikumäärasid, toetuste ulatust ja summasid, sealhulgas sihttasemeid (vt alljärgnev).

/.../

Toetuse nõuded

1) Taotlejal, kes taotleb ökoalade toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 31 kohaselt ning täidab sama määruse lisas 3 sätestatud tingimuslikkuse süsteemi maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (edaspidi HPK) raames ette nähtud nõudeid, on võimalus valida järgmise kahe ökoala praktika vahel:

taotleja peab määratlema oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 4% HPK 8 raames ette nähtud tootmisest kõrvale jäetud maa-alasid ja maastikuelemente ning vähemalt 6% ökoalasid. Ökoalana võib määratleda sööti jäetud maa või haljaskesa või 6-12 meetri laiuse rohumaariba aluse maa või tingimuslikkuse süsteemi (edaspidi HPK 8) raames säilitatava maastikuelemendi aluse maa või lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualad;

taotleja peab määratlema oma põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 3% HPK 8 raames ette nähtud tootmisest kõrvale jäetud maa-alasid ja/või maastikuelemente ning vähemalt 7% ökoalasid. Ökoalana võib määratleda sööti jäetud maa või haljaskesa või 6-12 meetri laiuse rohumaariba aluse maa või HPK 8 raames säilitatava maastikuelemendi aluse maa;

2) Kui taotleja määratleb sööti jäetud maa, haljaskesa, 6-12 meetri laiuse rohumaariba aluse maa või maastikuelemendi aluse maa, ei ole seal lubatud põllumajanduslik tegevus kuni taotluse esitamise aasta 25. juulini. Kui taliviljale eelneb haljaskesa, võib haljaskesa niita ja hekseldada enne 26. juulit.

3) Ökoalana määratletud säilitatavaks maastikuelemendiks loetakse põllusaar, metsasiil, puude rida, hekk, kraav ning kiviaed, mis on määratletud HPK 8 raames.

1) Taotleja, kes taotleb ökoalade toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artikli 31 kohaselt, määratleb kohustuseaastal põllumaal või sellega külgneval alal ökoala sellise pindala ulatuses, et ökoala kokku moodustab vähemalt 7% protsenti taotleja põllumajandusliku majapidamise põllumaa ja maastikuelementide aluse maa pindalast.

2) Kui taotleja määratleb sööti jäetud maa, haljaskesa haljasväetise mulda viimiseks ja sellise haljaskesa, mille taimikusse külvatakse või istutatakse põllumajanduskultuur, rohumaariba aluse maa või maastikuelemendi aluse maa, ei ole seal lubatud põllumajanduslik tegevus kuni taotluse esitamise aasta 25. juulini. Kui haljasväetise mulda viimise aastal külvatakse haljaskesale talivilvi või selline haljaskesa, mille taimikusse külvatakse või istutatakse põllumajanduskultuur, võib haljaskesa niita ja hekseldada enne 26. juulit.

3) Rohumaariba on olemasolev või rajatav 6–12 meetri laiune rohumaariba, millel kasvavad looduslikud rohttaimed või erinevad rohumaakultuurid. Rohumaariba ei tohi moodustada külgneva põllumaa põllu pindalast üle 30 protsendi. Rohumaariba ei tohi rajada rohumaale ega sööti jäetud maale.

46) Kui taotleja määratleb ökoalana lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvuala, on seal lubatud põllumajanduslik tegevus järgmistel tingimustel:

- põllumaad ei hekseldata kuni 25. juulini;
- talivilja kasvatamise korral on see külvatud hiljemalt 15. oktoobril;
- põllumaad, millel ei kasvatata talivilja, ei künta sisse enne 15. oktoobrit ega kasutata seal muid taimikut kahjustavaid mullaharimisviise.

57) Ökoaladel kehtib taimekaitsevahendite kasutamise keeld.

Taotleja peab täitma tingimuslikkuse süsteemi raames ette nähtud HPK 8 standardi alusel kehtestatud baasnõudeid ning

järgima-baasnõude täitmiseks ette nähtud tingimusi ja lävendeid nagu maastikuelementide säilitamine, hekkide ja puude pügamise keeld lindude pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Täpsemad tingimused sätestatakse vajadusel siseriiklikus õigusaktis (nt loetelu lämmastikku siduvatest põllumajanduskultuuridest või rohumaaribade täpsem määratlus jne).

/.../

Toetuskõlblikkuse tingimused

- Potentsiaalsed toetusesaajad on põllumajandusega tegelevad isikud, kes on õigustatud saama põhisissetulekutoetust.
- Toetusega hõlmatud maa peab asuma põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris ning vastama toetusõigusliku põllumajandusmaa põhitingimustele.
- Taotleja peab kasutama vähemalt ühte hektarit põllumajandusmaad ning vastama põhisissetulekutoetuse saamise minimaalsetele tingimustele.
- Taotleja peab täitma Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 III lisas kehtestatud tingimuslikkuse süsteemi nõudeid.

· Ökoalana saab määratleda järgmised alad ja elemendid:

1) sööti jäetud maa;

2) haljaskesa haljasväetise mulda viimiseks ja selline haljaskesa, mille taimikusse külvatakse või istutatakse põllumajanduskultuur;

3) 6–12 meetri laiune rohumaariba;

4) maastikuelemendid;

5) lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvuala.

· Maastikuelemendid on põllusaar, hekk, puude rida, metsasiil, eesvool ja kraav ning kiviaed, mis vastab HPK 8 raames sätestatud maastikuelementide tingimustele.

· Lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvuala on põllumaa, mis vastab järgmistele tingimustele:

1) põllumaal kasvab kas esparsett (*Onobrychis Mill.*), ristik (*Trifolium spp.*), lutsern (*Medicago sativa*, *Medicago L.*), mesikas (*Melilotus Mill.*), nõiahammas (*Lotus corniculatus*), vikk (*Vicia spp.*), hernes (*Pisum spp.*), aeduba (*Phaseolus spp.*, *vigna spp.*), põlduba (*Vicia faba*) või sojauba (*Glycine max L.*) (edaspidi lämmastikku siduv põllumajanduskultuur);

2) lämmastikku siduv põllumajanduskultuur kasvab põllumaal puhaskultuurina või segus teiste põllumajanduskultuuridega, kui lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri osakaal taimikus on üle 50 protsendi;

3) põllumaal ei asu veeseaduse §-s 118 sätestatud veekaitsevööndis.

· Sööti jäetud maa ja rohumaariba aluse maa puhul, mis on määratletud kohustuseaastal ökoalana, katkeb selleks kalendriaastaks püsirohumaaks muutumise arvestus.

/.../

Kohustuslike riigiseste standardite loetelu

Antud sekkumine on **eelkõige** seotud HPK 8 baasnõudega.

Ökoaladel kehtib taimekaitsevahendite kasutamise keeld.

HPK 8 - **Haritava maa minimaalne osakaal, mis on ette nähtud mittetootlikele aladele ja elementidele,** maastikuelementide säilitamine ning hekkide ja puude lõikamise keeld lindude pesitsus- ja kasvuperioodil.

/.../

HPK, KMNi ja riigiseste standardite seos ökokavaga (selgitage, kuidas ökokava läheb kaugemale lähtetasemest, eelkõige KMNi ja riigiseste standardite puhul)

Ökoalade sekkumine näeb ette kõrgema lävendi kohaldamist võrreldes HPK 8 baasnõudes sätestatud variantidest. Täpsemalt nõutakse ökokavade raames ökoalade sekkumises vähemalt 10% ökoalade määratlemist, mille hulka arvatakse lisaks HPK 8 raames määratletud tootmisest kõrvale jäetud maa-alad ja maastikuelemendid. Seega võivad ökoalad koosneda HPK 8 baasnõudega kattuvatest tootmisest kõrvale jäetud maa-aladest ja säilitatavatest maastikuelementidest.

Sõltuvalt HPK 8 baasnõude valikuvariantidest ning seotud tingimustest, peab taotleja arvestama ökoalade taotlemisel, millised ökoalad (sealhulgas tootmisest kõrvale jäetud maa-alad ja elemendid) ja lävendid on sobilikud baasnõude täitmiseks. Näiteks HPK 8 baasnõude 2 variandi puhul, ei ole võimalik taotlejal nõude täitmiseks kasvatada lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure.

Ökoaladel kehtib tervikuna taimekaitsevahendite kasutamise keeld lisaks põllumajandusliku tegevusega seotud piirangutele.

/.../

Baasmakse

Ökoala sekkumise toetust makstakse taotlejale kogu majapidamise toetusõiguslike põllumaa hektarite kohta, ühikumääraga **17 10 €/ha**, olenemata sellest, millised ökoalad on lävendi täitmiseks valitud.

Lisamakse

Ökoalale, mis on määratletud rohumaaribana, makstakse täiendavat toetust rohumaariba aluse pindala ulatuses ühikumääraga **130 40 €/ha**.

Ökoalale, mis on määratletud HPK 8 raames säilitatava maastikuelemendina, makstakse täiendavalt toetust maastikuelemendi aluse pindala ulatuses ühikumääraga **200 150 €/ha**.

Saamata jäänud tulul ja lisakulul põhinevad ühikumäära arvutused (baas- ja lisamakse) hektari kohta on koostanud **Maaelu Teadmuskeskus (edaspidi METK) Põllumajandusuuringute Keskus**. Toetust antakse põllumaa ja maastikuelementide aluse maa ökoalana määratlemise ja tootmisest kõrvale jätmise eest toetuse taotlemise kalendriaasta jooksul. Toetust makstakse taotleja kogu toetusõiguslike põllumaa hektarite kohta ning lisaks makstakse täiendavalt rohumaaribade ja maastikuelementide aluse pindala ulatuses, mis on määratletud ökoalana. **Ühikumäära arvestamise aluseks on võetud HPK 8 baasase, maha on arvatud 5%, millega kaetakse ära HPK 8 baasnõude täitmiseks vajaminev osa. Seetõttu on ühikumäära kujunemisel sellega arvestatud, et vältida topeltrahastamist.** Ökoalana määratletud rohumaariba ja maastikuelemendi aluse maa kohta antakse toetust maksimaalselt sellise pindala ulatuses, mis moodustab taotleja põllumajandusliku majapidamise põllumaa ja maastikuelementide aluse maa pindalast kokku kuni 10%. Juhul kui tekib vajadus toetusmeetme esimese aasta rakendamise tulemuste põhjal maksimaalset lävendit tõsta, et veel enam innustada taotlejaid tootmisest kõrvale jäetud maa-alasid ja maastikuelemente ökolana määratleda, siis tehakse seda alates **2025. 2024.** aastast.

Baasmakse ühikumäära kujunemisel on lähtutud sellest, et ökoalaks määratletud sööti jäetud maal, **sealhulgas haliaskesal** ning lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuridega alade kompenseerimisel moodustavad saamata jäänud tulud ja lisakulud kokku **22,70€/ha/a (21,30€/ha/a)**, millest toetusega kompenseeritakse **17 eurot/ha, s.t** ligikaudu 70%. **Arvutustes on eeldatud, et taotlejal on toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 7% määratletud ökoaladena.**

Rohumaaribade lisamakse kompenseerimisel moodustavad **saamata jäänud tulud ja** lisakulud kokku **385€/ha/a (43€/ha/a)**, millest toetusega kompenseeritakse **ligikaudu 130 eurot hektari kohta, s.t** ligikaudu **34% 90%**.

Maastikuelementide lisamakse kompenseerimisel moodustavad **saamata jäänud tulud ja** lisakulud kokku **532,05€/ha/a (460,09€/ha/a)**, millest toetusega kompenseeritakse **ligikaudu 200 eurot hektari kohta, s.t** ligikaudu **38% 90%**. Maastikuelementide ühikumäära arvestamisel on eelduseks see, et 90% elementidest on juba rajatud ning perioodi lõpuks rajatakse juurde veel ligikaudu 10% (va kiviaed, hekk, puude rida).

Ühikumäära diferentseerimise ja kõrgema ühikumäära läbi **soovitakse soovime** ökoalade sekkumisega soodustada ja toetada eelkõige **rohumaaribasid ja maastikuelemente rohumaaribade ja maastikuelementide rajamist ning nende hooldamist.**

/.../

Kavandatud ühikusumma	Eelarveaasta	2024	2025	2026	2027	2028	Kokku 2024–2028
	Kalendriaasta	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku 2023–2027
ÜS ÖK3.1 - Ökoala sekkumise toetust makstakse taotlejale majapidamise toetusõiguslike põllumaa hektarite kohta tingimusel, kui tema majapidamise toetusõiguslikust põllumaast vähemalt 10% on määratletud ökoalaks	Kavandatud ühikusumma	10,00	10,00	17,00 10,00	17,00 10,00	17,00 10,00	
	Minimaalne kavandatud ühikusumma	10,00	10,00	12,00 10,00	12,00 10,00	12,00 10,00	
	Maksimaalne kavandatud ühikusumma (eurodes)	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	
	O.8 (ühik: Hektarid)	400 000,00	420 000,00	304 000,00 440 000,00	326 000,00 470 000,00	348 000,00 500 000,00	
	Kavandatud väljund × kavandatud ühikusumma	4 000 000,00	4 200 000,00	5 168 000,00 4 400 000,00	5 542 000,00 4 700 000,00	5 916 000,00 5 000 000,00	24 826 000,00 22 300 000,00
ÜS ÖK3.2 - Ökoalale, mis on määratletud rohumaaribana, makstakse täiendavat toetust rohumaariba aluse pindala ulatuses tingimusel, kui vähemalt 10% taotleja majapidamise toetusõiguslikust põllumaast on määratletud ökoalana	Kavandatud ühikusumma	40,00	40,00	130,00 40,00	130,00 40,00	130,00 40,00	
	Minimaalne kavandatud ühikusumma	40,00	40,00	100,00 40,00	100,00 40,00	100,00 40,00	
	Maksimaalne kavandatud ühikusumma (eurodes)	43,00	43,00	150,00 43,00	150,00 43,00	150,00 43,00	
	O.8 (ühik: Hektarid)	20 000,00	22 000,00	2 700,00 24 000,00	3 000,00 27 000,00	3 300,00 30 000,00	
	Kavandatud väljund × kavandatud ühikusumma	800 000,00	880 000,00	351 000,00 960 000,00	390 000,00 1 080 000,00	429 000,00 1 200 000,00	2 850 000,00 4 920 000,00
ÜS ÖK3.3 - Ökoalale, mis on	Kavandatud ühikusumma	150,00	150,00	200,00	200,00	200,00	

määratletud HPK 8 raames säilitatava maastikuelemendina, makstakse täiendavalt toetust maastikuelemendi aluse pindala ulatuses tingimusel, kui vähemalt 10% taotleja majapidamise toetusõiguslikust põllumaast on määratletud ökolana				<u>150,00</u>	<u>150,00</u>	<u>150,00</u>	
	Minimaalne kavandatud ühiksumma	150,00	150,00	<u>180,00</u>	<u>180,00</u>	<u>180,00</u>	
				<u>150,00</u>	<u>150,00</u>	<u>150,00</u>	
	Maksimaalne kavandatud ühiksumma (eurodes)	160,00	160,00	<u>220,00</u>	<u>220,00</u>	<u>220,00</u>	
				<u>160,00</u>	<u>160,00</u>	<u>160,00</u>	
KOKKU	O.8 (ühik: Hektarid)	2 500,00	2 600,00	<u>1 230,00</u>	<u>1 340,00</u>	<u>1 450,00</u>	
				<u>2 700,00</u>	<u>2 800,00</u>	<u>2 900,00</u>	
	Kavandatud väljund × kavandatud ühiksumma	375 000,00	390 000,00	<u>246 000,00</u>	<u>268 000,00</u>	<u>290 000,00</u>	<u>1 569 000,00</u>
				<u>405 000,00</u>	<u>420 000,00</u>	<u>435 000,00</u>	<u>2 025 000,00</u>
	O.8 (ühik: Hektarid)	422 500,00	444 600,00	<u>307 930,00</u>	<u>330 340,00</u>	<u>352 750,00</u>	Summa: <u>1 858 120,00</u>
				<u>466 700,00</u>	<u>499 800,00</u>	<u>532 900,00</u>	<u>2 366 500,00</u>
							Maksimaalne
							: <u>444 600,00</u>
							<u>532 900,00</u>
	Esialgne iga-aastane rahaeraldus (liidu osalus eurodes)	5 175 000,00	5 470 000,00	5 765 000,00	6 200 000,00	6 635 000,00	29 245 000,00
	Millest on vajalik vahendite minimaalse sihtotstarbelise kasutamise nõude täitmiseks (XII lisa) (ainult artikli 30 alusel) (liidu osalus)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muudatused tulenevad strateegiakava tingimuslikkuse peatükis tehtud muudatusest, millega eemaldatakse tingimuslikkuse süsteemist HPK 8.1 standard, täpsemalt mittetootlike maa-alade ja elementide säilitamise nõue. Kuna baasnõuete süsteemist võetakse välja HPK 8.1 nõue, mis oli varasemalt aluseks ökoalade toetuse saamiseks erinevate valikuvariantide ja lävenditega, tuleb vastavalt antud ökokava kohendada ning muuta. Kuna kehtinud HPK 8 baasnõue sisaldas erinevaid valikuvariante, kus oli ette nähtud 3% või 4% lävend, siis lihtsustamisest tulenevalt ning antud nõude eemaldamisega viiakse tervikuna vastavusse kogu ökoalade toetusskeem. Edaspidi jääb ökoalade toetuse saamise lävendiks 7% taotleja majapidamise põllumaast ja maastikuelementide maast. Samuti tingis muudatus tingimuslikkuse süsteemis sekkumise baasnõuete ülevaatamise ja kohandamise, sest HPK 8 standardi juures jääb endiselt kehtima nii maastikuelementide säilitamise kui ka puude ja hekkide pügamise keeld lindude pesitsemise ja poegimise ajal. Sellest tulenevalt tuleb kohendada ka tingimuslikkuse süsteemiga seotud baasnõudeid, mis on aluseks ökoalade toetuse saamiseks. Muudatus hõlmab ka ühikumäärade, toetuste ulatuse ja summade, sealhulgas sihttasemete üle vaatamist ning vastavusse viimist. Ökoalade toetuses kehtestatud ühikumäärad on arvestatud saamata jäänud tulul ja lisakulul põhinevatel arvutustel (baas- ja lisamakse) hektari kohta, mille on koostanud Maaelu Teadmiskeskus. 2023. ja 2024. a ühikumäärade kujunemisel on arvestatud ka muuhulgas HPK 8.1 baasnõuetega s.o 5% ulatuses, et vältida topeltmaksmist. HPK 8.1 nõude eemaldamisega baasnõuete süsteemist tekkis vajadus üle vaadata kehtivad ühikumäärad järgmisteks aastateks ning viia vastavusse tegeliku olukorraga. Selleks, et motiveerida põllumajandustootjaid nimetatud toetust taotlema, on hädavajalik ühikumäärad (kavandatud, minimaalsed, maksimaalsed summad) viia vastavusse ka baasnõude eemaldamisest tingitud olukorraga, et maksta taotlejatele õiglast kompensatsiooni. Samuti, tuginedes eelnevate aastate andmetele, on vaja sihttasemete korrigeerimist, et oleks võimalik ühikumäärasid suurendada, kuna seatud sihttasemed ei ole reaalsuses realiseerunud.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatused ei mõjuta negatiivselt sekkumise eesmärkide saavutamist, sest varasemalt oli tegemist keeruka ning halduskoormava süsteemi rakendamisega ning lihtsustamisest tulenevalt peaks muudatuste elluviimisel olema pigem positiivne mõju eesmärkide saavutamisele.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatused motiveerivad taotlejaid senisest enam taotlema ökoalade toetust, mis mõjub positiivselt eesmärkide ja näitajate sihttasemete saavutamisele.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Muudatuste tulemusel ei muutu sekkumise kogueelarve, muudetakse rahastamiskavas toodud

ühikumäärasid ja sihttasemeid.

Muudatused sekkumises ÕK4

Muudatuse põhjendused

Sekkumises ÕK4 "Kliima- ja keskkonnakava: ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal" kohandatakse sekkumislehe punktis 6 asjakohaste HPK-de ja KMN-de loetelu.

Muudatus on tingitud 2024. aastal rakendatavatest lihtsustamisettepanekutest, millega eemaldatakse käesoleva perioodi tingimuslikkuse süsteemist HPK 8.1 standard, täpsemalt mittetootlike maa-alade ja elementide nõue. Sellest tulenevalt kohandatakse ka neid tingimuslikkuse süsteemiga seotud baasnõudeid, mis on aluseks sekkumise ÕK4 toetuse saamiseks.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatusel on taotlejate jaoks neutraalne mõju.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Muudatused tingimuslikkuse süsteemis

Muudatuse põhjendused

Tingimuslikkuse süsteemis tehakse järgmised muudatused:

- 1) maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) standardis 8 (HPK 8 Tootmisega mitteseotud objektide ja maa-ala säilitamine, et suurendada elurikkust) eemaldatakse esimene nõue (HPK 8.1) – tootmisest kõrvale jäetud maa-alade ja elementide säilitamise nõue. Ülejäänud kolm nõuet, sh maastikuelementide säilitamise nõue jäävad endiselt tingimuslikkuse süsteemiga seotuks. Muudatust rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2024. a 1. jaanuarist.
- 2) strateegiakavasse lisatakse (peatükkidesse 7.5.1 ja 7.5.2) sotsiaalse tingimuslikkuse karistus- ja kontrollisüsteemi kirjeldus (vt alljärgnev);

7.5.1 Sotsiaalse tingimuslikkusega seotud kontrollisüsteemi kirjeldus

Sotsiaalse tingimuslikkuse järelevalve süsteem põhineb tööõiguses määratletud süsteemil.

Seda kohaldatakse alates 2025. aastast. Sotsiaalse tingimuslikkuse süsteemi täitmist kontrollib Tööinspeksioon. Tööinspeksioon teavitab igal aastal makseasutust leitud rikkumistest.

Kaitsemeetet kohaldatakse siis, kui mittevastavus on toetusesaajale vahetult omistatava tegevuse või tegematajätmise tagajärg, ja kui täidetud on üks või mõlemad järgmistest tingimustest: rikkumine on seotud toetusesaaja põllumajandusliku tegevusega või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 3 punktis 2 määratletud põllumajandusliku majapidamisega või muude toetusesaaja juhitavate sama liikmesriigi territooriumil asuvate maadega.

Vähendamiste ja ilmajätmist arutamisel võetakse arvesse tuvastatud mittevastavuse raskust, ulatust, püsivust, korduvust ja tahtlikkust.

Kohaldatavad kaitsemeetmed on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

7.5.2 Sotsiaalse tingimuslikkusega seotud karistussüsteemi kirjeldus

Karistussüsteemi kohaldatakse kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Sotsiaalse tingimuslikkuse nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, mille alused tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artiklist 14 ja IV lisast ning karistussüsteemi puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 IV jaotise V

peatükist.

3) sätestatakse, et tingimuslikkuse kontrollidest ja sanktsioonidest on vabastatud põllumajandustootjad, kelle põllumajandusliku majapidamise maksimumsuurus ei ületa 10 hektarit Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 artikli 69 lõike 1 kohaselt deklareeritud põllumajandusmaad;

4) muudetakse HPK 8 raames säilitatava põllusaare käsitlust - täiendusena tuuakse sisse, et põllusaar läheb maastikuelemendina arvesse ka siis, kui põllusaar asub põllumaa servas (on põllumaaga külgnev).

Esimese muudatuse näol on tegemist osaga ÜPP lihtsustamise paketist, millega Euroopa Komisjon 2024. a märtsis välja tuli ning mis on pälvinud ka liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi toetuse. HPK 8.1 nõude puhul oli tegemist keerulise ning taotlejate jaoks põllumajandustootmist piirava nõudega (mille kohta toetust ei makstud), sest sõltuvalt valitud valikuvariandist tuli tootmisest kõrvale jätta minimaalselt 4% põllumaast. Nõude tegi keerukaks Euroopa Komisjoni kolm erinevat valikukombinatsiooni, mida kõiki ka Eesti rakendas, et pakkuda põllumajandustootjatele võimalikult laia valikut. Kuna pindala- ja loomatoetuse ca 14 tuhandel taotlejal on kõigil väga erinev tootmisstruktuur, osutus nõude rakendamine nii meil kui mujal Euroopas keeruliseks. Kontrolliasutuse vaates kulus palju ressursi nõude olemuse selgitamiseks taotlejatele, arendusteks ja ka menetlusele. Nõude eemaldamine tingimuslikkuse süsteemist ei tähenda, et maad ei peaks tootmisest kõrvale jätma. Seepärast rakendatakse jätkuvalt ökoalade ökokava, mille kaudu tootmispiirang ka kompenseeritakse.

Teine muudatus tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 14 lõikest 1, mille kohaselt tuleb liikmesriikidel hiljemalt 1. jaanuariks 2025 oma strateegiakavades ette näha. Sotsiaalse tingimuslikkuse süsteemi rakendamise eesmärgiks on tõsta taotlejate teadlikkust tööõiguse nõuetest ja kaitsta põllumajandussektoris hõivatud töötajate huve.

Kolmanda muudatuse näol on tegemist EL-i õigusest tuleneva lihtsustamisega, mis võimaldab liikmesriikidel tingimuslikkuse kontrollidest ja sanktsioonidest vabastada kuni 10 hektarit põllumajandusmaad omavad majapidamised.

Neljas muudatus lähtub asjaolust, et bioloogilise mitmekesisuse huvides peaks põllusaar, mis asub põllumaa servas, olema samuti säilitatav maastikuelement, ent seda juhul, kui põllusaar ei külgne alade või maastikule iseloomulike vormidega, mille suhtes ta ei ole selgesti eristatav.

Muudatuse eeldatav mõju

HPK 8.1-ga seotud muudatus ning lihtsustatud kontrollisüsteemiga seotud muudatus leevendavad kontrolliasutuse halduskoormust (kuni 10 ha põllumajandusmaaga majapidamised moodustavad nt ca 50% taotlejate koguarvust). Kuna standardi peamine eesmärk oli elurikkuse suurenemine, siis HPK 8.1 nõude eemaldamisel jääb see mõju samaks nagu eelmisel perioodil, mil seda nõuet baasis ei olnud. Põllusaar säilitatava elemendina põllumaa ääres tõstab bioloogilist mitmekesisust.

Sotsiaalse tingimuslikkuse süsteemi rakendamine tõstab taotlejate teadlikkust tööõiguse sätetest ja kaitseb põllumajandussektoris hõivatud töötajate huve. Rakendamisega kaasneb mõningane töökoormuse kasv nii makseasutusele kui ka kontrolliasutusele. Kontrolliasutus jätkab küll oma tavapärasel järelevalvet, kuid sisemise töökorra muutmine ja andmete vahetamine makseasutusega eeldab mõlemalt asutuselt lisatööd.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Puudub

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Sekkumiste KK1, KK2.1, 2.2, 3.1.1, 3.2 ja 3.4 väljund- ja finantsnäitajate saavutamise edasilükkamine

Muudatuse põhjendused

Sekkumiste KK1 „Põllumajandustootjate materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud“, KK2.1 „Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks (tootlikud investeeringud)“, 2.2 „Toidutööstuste materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud“, 3.1.1 „Ühistulised investeeringud materiaalsesse ja

immateriaalsesse põhivarasse“, 3.2 „Liidu ja riiklike kvaliteedikavade rakendamise toetamine“ ja 3.4 „Lühikeste tarneahelate ja kohaliku turu arendamine“ väljund- ja finantsnäitajate saavutamise edasilükkamine (sekkumise KK1 puhul esimene finantsnäitaja 2025. aastasse, sekkumises KK2.1 taimlamajanduse arendamise puhul nii esimesed väljund- kui finantsnäitajad 2026. aastasse, sekkumiste 2.2, 3.1.1 ja 3.4 puhul nii esimesed väljund- kui finantsnäitajad 2025. aastasse). Sekkumiste väljund- ja finantsnäitajaid korregeeritakse aastate lõikes, lõppeesmärkide väärtused jäävad samaks.

Muudatus on tingitud kõnealuste sekkumiste rakendamise edasilükkamisest võrreldes algselt kavandatudga. Sekkumiste väljatöötamisel on tekkinud mitmeid probleemkohti, samas rakendavad nimetatud sekkumiste kasusaajad veel aktiivselt vastavaid Eesti maaelu arengukava 2014–2020 meetmeid.

Muudatuse eeldatav mõju

Muudatuste tulemusel ei muutu sekkumiste lõppeesmärkide väärtused.

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatuste näol on tegemist näitajate muutmisega, ent muudatuste tulemusel ei muutu sekkumiste lõppeesmärkide väärtused.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Muudatus seisneb rahastamiskavas toodud näitajate muutmises.

Tulemusnäitaja R.35 lõpp-sihtväärtuse ja üksikute aastate sihtväärtuste muutmine

Muudatuse põhjendused

Tulemusnäitaja R.35 (Mesilasperede säilitamine: ÜPP raames toetust saavate mesilasperede osakaal) lõpp-sihtväärtust vähendatakse 31,25%-lt 23,03%-ni, samuti vähendatakse aastate 2025-2029 sihtväärtusi (vastavalt 26,94%-lt 18,71%-ni, 29,2%-lt 20,97%-ni ja 31,25%-lt 23,03%-ni (viimane kohaldub ka aastatele 2028 ja 2029)).

Tulemusnäitaja R.35 väärtus sõltub suuresti sekkumise 2.1.2 „Mesindussektori sekkumine 2 – materiaalsed ja mittemateriaalsed investeeringud“ eelarvest. 2024. aastal jõustunud strateegiakava 1. muudatustega vähendati oluliselt sekkumise 2.1.2 eelarvet (kogueelarve vähenes 200 000 eurolt 120 000 euroni), mistõttu ei ole enam realistlik kehtivas strateegiakavas püstitatud tulemusnäitaja väärtuste saavutamine.

Muudatuse eeldatav mõju

Sisuline mõju puudub

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatuse näol on tegemist eesmärkide ja näitajate muutmisega.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

Tulemusnäitaja R.37 lõpp-sihtväärtuse ja üksikute aastate sihtväärtuste muutmine

Muudatuse põhjendused

Tulemusnäitaja R.37 (Majanduskasv ja tökohad maapiirkondades: ÜPP projektidega toetatud uued tökohad) lõpp-sihtväärtust suurendatakse 1249-lt 1464-ni, samuti suurendatakse aastate 2025-2029 sihtväärtusi (vastavalt 551-lt 564-ni, 800-lt 842-ni, 1048-lt 1147,5-ni, 1216-lt 1375-ni ja 1249-lt 1464-ni).

Muudatus on tingitud sekkumise 8.4 „LEADER – kogukonna juhitud kohalik areng“ kohalike arengu strateegiate kinnitamisest ning nende strateegiate rakendamisel prognoositavast täiendavast panusest. Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/2290 lisa punkti 8 alapunkti j kohaselt peab liikmesriik, kui kõik ÜPP strateegiakava kohased kohaliku arengu strateegiad on välja valitud, vajadusel strateegiakava muutma, et lisada olemasolevatele sihtväärtustele välja valitud kohaliku arengu strateegiate rakendamisest

oodatav täiendav panus. Muudatusega lisatakse tulemusnäitajale R.37 seni puudunud loodavate töökohtade arv, mis luuakse sekkumise 8.4 toel.

Muudatuse eeldatav mõju

Sisuline mõju puudub

Muudatuse mõju eesmärkidele ja näitajatele

Muudatuse näol on tegemist eesmärkide ja näitajate muutmisega.

Muudatuse mõju rahastamiskavale

Puudub

